

Tisková zpráva č. 6

19. března 2019

Mastercard přináší jedinečné zážitky

Druhým rokem je partnerem festivalu společnost **Mastercard** – nejvýznamnější poskytovatel služeb v oblasti univerzálních platebních řešení.

„Naším partnerstvím s Pražským jarem přinášíme návštěvníkům obohacení jejich jedinečných zážitků o poznání zákulisí festivalu a orchestrů v rámci věrnostního programu Priceless Prague a příjemněji a pohodlněji strávené chvíle při čekání na občerstvení díky bezhotovostnímu placení kartami i mobily. Novinkou bude fungování konceptu Mastercard Lounge s pohoštěním bez front v době koncertů nejen v Obecním domě, ale i v Rudolfinu,“ řekl Miroslav Lukeš, generální ředitel společnosti Mastercard pro Českou republiku, Slovensko a Rakousko.

Partnerem druhého zahajovacího koncertu Bambereských symfoniků 13. května 2019 v Obecním domě bude spolu s **Mastercard** také bankovní dům **UniCredit Bank**.

Světové premiéry na Pražském jaru

Letošní Pražské jaro uvede ve světové premiéře tři díla soudobých českých skladatelů zkomponovaných na objednávku festivalu. *„Světové premiéry byly vždy pevnou součástí Pražského jara. Láká nás objevovat nové talenty a pestrost současné hudby. Proto jsme s objednávkou oslovili trojici mladých autorů, v jejichž tvorbě se dnešní svět zrcadlí pokaždé jedinečným způsobem,“* uvádí ředitel festivalu Roman Bělor.

Pestré je i nástrojové obsazení, pro které autoři píší. Jako první bude uvedeno orchestrální dílo *Hypnos* z pera Šimona Vosečka. Na koncertu 19. května jej zahraje PKF – Prague Philharmonia pod taktovkou mladého britského dirigenta Bena Glassberga, vítěze slavné soutěže v Besançonu. Skladba *æther* Jakuba Rataje vedle názvu poutá i použitými hudebními nástroji – na neotřelou kombinaci smyčcového kvarteta, klavíru, hoboje a těreminu se mohou těšit diváci 24. května. Novinka Jany Vöröšové nazvaná *Atlas mraků* zazní v podání saxofonového kvarteta Bohemia 26. května.

Atlas mraků Jany Vöröšové

„Tón saxofonu je pro mnoho lidí zatížen asociacemi na jazzovou hudbu, já sama jej mám spojený se vzpomínkou např. na mého oblíbeného Johna Zorna. Ale tomu bych se právě chtěla vyhnout a najít trochu jiný než obvyklý zvuk,“ říká Vöröšová o své nové skladbě. *„Proto jsem ansámbl rozšířila o akordeon. Skladbu doplní o bohatou harmonii a zvukově se bude dobře pojít se saxofony. Navíc je nástrojem, který ‚dýchá‘, může frázovat podobně jako dechové nástroje.“*

Poetický název skladby **Atlas mraků** vzbuzuje zvědavost, co stálo za inspirací – vždyť identický název nese skladba, kterou komponuje jedna z hlavních postav stejnojmenného filmu režisérské trojice Toma Tykwera a sourozenců Wachowských. *„Vůbec ne – film jsem ani neviděla, je to náhoda!“* směje se Vöröšová. *„Mraky mě vždycky zajímaly. Fascinují mě jejich proměnlivé tvary. Stejně jako mraky, i hudba je podobně mnohovrstevná. Pozorování mraků nabízí jednoduchý a intenzivní zážitek. Stačí zvednout hlavu a můžu se kochat.“*

Jméno Jany Vöröšové bylo v poslední době hojně skloňováno – krátce po té, co u ní Pražské jaro objednalo skladbu, vyhrála rovněž v skladatelské soutěži České filharmonie. Hudební vzdělání získala na Pražské konzervatoři, pražské HAMU, ale i Královské konzervatoři v Bruselu, kde se seznámila nejen s nejmodernějšími technologiemi elektronicky zpracovávaného zvuku.

„Bohemia Saxophone Quartet je soubor, který již mnoho let působí na české scéně, kde systematicky a na špičkové úrovni mapuje český i světový repertoár pro toto nástrojové složení. Bude zajímavé sledovat, jak si Vöröšová poradí s poněkud drsným zvukem čtyř saxofonů,“ říká Miroslav Pudlák, kurátor soudobé hudby na Pražském jaru. *„Během své existence ansámbl navíc inicioval řadu zakázek soudobým skladatelům a přispěl tak k rozšiřování repertoáru pro toto obsazení. Hlavní bodem programu bude britský minimalistický skladatel Michael Nyman, se kterým soubor navázal už v minulosti tvůrčí spolupráci.“*

Hudební most Praha-Vídeň

Pražské jaro s objednávkou orchestrálního díla oslovilo **Šimona Vosečka**, českého skladatele působícího od roku 2002 ve Vídni. *„V Praze jsme měli zatím málo příležitostí poznávat jeho hudbu, která je zároveň moderní i posluchačsky přístupná,“* říká Pudlák. Tím je umocněna symbolika pražsko-vídeňské dramaturgické linky tohoto koncertu – vedle Vosečka zazní dva slavné Mozartovy opusy - *Symfonie č. 40 g moll* a *Koncert pro lesní roh č. 2 Es dur*.

Šimon Voseček sklízí úspěchy na mezinárodní scéně už několik let, zejména díky komorním operám. V Praze studoval skladbu na konzervatoři u O. Kvěcha a v roce 2002 odešel studovat do Vídně, kde žije dodnes. Ostatně i jeho nové dílo nazvané **Hypnos** rozvíjí atmosféru nočních scén jeho zatím poslední opery *Hybris*, která byla s velkým úspěchem roku 2016 provedena ve vídeňském Sirene Operntheater. *„Hypnos nesleduje konkrétní hudební program, jde spíš o atmosféru někde na hraně vědomí a podvědomí,“* popisuje Voseček. Svou expresivitou upoutá i autorův úvodní text v partituru: *„Nejasná hranice mezi realitou, snem a noční můrou. Mrtvý ti nalije skleničku, morče si vypůjčí kontaktní čočky. Život rozemletý v mixéru. Paralelní svět nesplnitelných přání spletených s banálními obavami.“*

Šimon Voseček je důkazem rozmanitosti směřování současné hudby. Zatímco někteří autoři si zakládají na užití novodobých technik instrumentální hry, pro Vosečka nejsou zásadním parametrem určujícím originalitu skladby. *„Poslední dobou si všímám, že je vlastně využívám stále méně. Během studia skladby s Chayou Czernowin ve Vídni jsem si toho hodně vyzkoušel, ale postupem času docházím k přesvědčení, že v mém osobním případě nejsou novodobé techniky hry nezbytné pro novodobost hudby samotné, v mém případě možná dokonce naopak. Jako školený varhaník jsem vyrůstal na hudbě např. Bacha nebo Messiaena, tedy hudbě založené primárně na práci s výškami tónů. Ted' se mi zdá, že se postupně vracím k těmto kořenům,“* zamýšlí se Voseček. *„Partitura Hypnos v podstatě nepřináší zásadně jiné technické nároky, než ty, které byly běžné už před rokem 1945, snad s výjimkou rytmických poměrů. Z tohoto pohledu někdo může vnímat moji hudbu jako spíše konzervativnější.“*

Lidské tělo inspirací hudbě

Jakub Rataj je skladatelem, jehož práce přesahuje do světa zvukových instalací a performancí inspirovaných lidským tělem – pohybem, dechem, pulzem a gesty. *„Rataj jako skladatel projevil všestrannou vynalézavost a hravost – sestrojil například vlastní nástroj ‚Raketon‘ pro koncert s orchestrem Berg,“* uvádí Pudlák.

Všechny tyto předpoklady Rataje předurčily pro kompozici skladby pro těremin, nástroje, který i po sto letech od svého prvního uvedení vyvolává úžas, neboť je ovládán bez doteku, pouze pohybem

paží, dlaní a prstů. „Název *æther* je skrytým věnováním výjimečnému a v této skladbě exponovanému hudebnímu nástroji - těreminu, původně známému jako *ætherphon*,“ vysvětluje Rataj. „V době vzniku tohoto nástroje (1919) byl pojem *æther* chápán jako všudypřítomná substance, v níž se šíří elektromagnetické záření. *Aetherphon* je nástrojem, který přetváří prázdný prostor mezi člověkem a dvěma anténami ve zvukové frekvence. Stojí ve středobodu celé kompozice. Často jen nenápadně propojuje ostatní nástroje díky svému mimořádnému frekvenčnímu rozsahu a charakteristické zvukové barvě vzdáleně připomínající lidský hlas.“

Jedním z prvních skladatelů, kteří pro těremin komponovali, byl Bohuslav Martinů. „*Jeho Fantazie byla premiérována na podzim roku 1945 a je opravdu velmi dobře napsaná,*“ říká **Carolina Eyck**, v současnosti jedna z nejvyhledávanějších hráček na těremin a jeho velká popularizátorka – vystoupila na prestižní konferenci TEDx. „*Do kadence napsal Martinů překrásnou lidovou melodii, kterou hrají jako duet s violou. Je to moje oblíbená pasáž, hru na violu jsem totiž také studovala,*“ vyznává se.

Zatímco Martinů ve své *Fantazii* používá těremin jako sólový nástroj, možná spíše jako zpěvačku s mimořádným rozsahem, Rataj se snaží tento nástroj do zvuku ansámblu integrovat. „*V tom právě spočívá velká výzva. Zkombinovat a vyvážit akustické nástroje s amplifikovanými je nelehkým úkolem, skladbu může obohatit nebo i úplně zastřít,*“ přemítá Rataj. S těreminem se blíže seznámil v roce 2013, kdy spolupracoval s další vynikající hráčkou, Pamelíí Curtis. „*Objevování nových zvukových a interpretačních možností, posouvání hranic nástroje (i těch vlastních), je založené nejen na teoretických znalostech, ale především na experimentování s interprety. Proto i v případě psaní nové skladby pro těremin začínám nejprve u rešerše nástroje, interpretačních možností a limitů, které se často snažím posouvat,*“ uzavírá Rataj.

Hvězdný ansámbl soudobé hudby

„*Dramaturgickým ideálem řady koncertů soudobé hudby na Pražském jaru je vždy představit alespoň dva význačné zahraniční soubory, a vedle toho dát prostor českým interpretům, kteří se věnují tomuto žánru,*“ říká Miroslav Pudlák, kurátor soudobé hudby na festivalu. „*V tomto roce je takový zahraniční soubor pouze jeden, zato však ten nejprestižnější. Hlavní hvězdou koncertní řady soudobé hudby bude Ensemble intercontemporain – celosvětově jeden z nejvýznamnějších souborů ve svém oboru.*“ Na Pražském jaru už byl v minulosti čtyřikrát, dvakrát dokonce se svým zakladatelem Pierrem Boulezem v roli dirigenta. „*Obvykle zde prezentoval klasiku 2. poloviny 20. století, nebo osvědčené opusy. Tentokrát přináší horké novinky - novou skladbu Bruna Mantovaniho, kterou nedávno premiéroval, a nové dílo Miroslav Srnky vzniklé pro LA Philharmonic, které v Praze zazní v evropské premiéře,*“ podtrhuje Pudlák.

Na Pražském jaru se utká 103 mladých hobojistů a flétnistů z celého světa

Výsledky poslechového předkola

V květnu se uskuteční již 71. ročník Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro, do které se přihlásilo 404 mladých hudebníků ze 49 zemí světa, aby soutěžili v oborech hoboj a flétna. Od konce ledna jsou známy výsledky tzv. předkola. V něm členové přípravné komise na základě poslechu zaslaných nahrávek vybrali ty, kteří obdrželi pozvání v květnu do Prahy.

„*Letos jsme vybrali 48 flétnistů z 215 přihlášených,*“ říká flétnista **Jiří Válek**, člen přípravné komise, která posuzovala nahrávky aspirujících flétnistů. „*Přehrávka je anonymní, členové komise neznají jména, nevidí jednotlivé kandidáty. Při takovém množství přihlášených je hodnocení opravdu náročné.*“

Ale právě to, že komise je pětičlenná a každý z jejích členů hodnotí nezávisle, zaručuje, že konečný výsledek bodování je spravedlivý,“ dodává.

V předkole hobojevé soutěže komise vybírala ze 190 nahrávek z celého světa. *„Úroveň byla různá, posuzování nelehké,*“ říká hoboista **Vladislav Borovka**. *„Nakonec se nám podařilo vybrat 55 účastníků z přibližně dvaceti různých zemí a všichni se již těšíme na květnový hobojevý svátek, jak soutěž Pražského jara vnímáme.“*

Při poslechu nahrávek je hodnocena nejenom technická úroveň hráčů, jejich tónová kultura či intonace, ale především celková muzikálnost – tedy pojetí, volba temp a podobně. *„A to jsou hráčské vlastnosti, které je možné ohodnotit velmi brzy, i během krátkého vybraného úseku skladby,*“ podotýká Jiří Válek.

Hráčská úroveň letošních kandidátů je opět vysoká, více se samozřejmě ukáže v samotné květnové soutěži. *„V posledních letech, a to není jen můj názor, převažuje na soutěžích u většiny mladých flétnistů technická vyspělost, někdy až dech beroucí, nad schopností přirozeného muzicírování, frázování, přednesu kantilény i přizpůsobení interpretace různým slohovým obdobím,*“ posteskl si flétnista Válek.

Program soutěže je proto sestaven tak, aby mladí hudebníci mohli prokázat skutečnou šíři svých talentů. Pro jednotlivá kola musejí nastudovat repertoár od baroka až po současnou skladbu napsanou přímo pro soutěž Pražského jara – ta je povinná v druhém kole soutěže.

Pro hoboisty napsal povinnou skladbu **Martin Hybler**. Jeho **Sound-Telescope** vedle standardní hry hledá nové zvukové možnosti hoboje a počítá i se zapojením scénické akce. Opravdovou výzvu představuje grafická partitura v závěru skladby, ve které má hráč interpretovat panorama Hradčan. *„Hoboj zde představuje jakýsi zvukohled, kterým hráč prozkoumává svět kolem sebe, imaginativně překračuje svým zvukem stěny koncertního sálu a poznává zvuky v časoprostoru krajiny i nekonečna vesmíru,*“ popisuje Hybler.

Autorem povinné skladby pro flétnisty je **Jaroslav Pelikán**, jenž je prvním flétnistou opery Národního divadla v Praze. *„Jako skládající flétnista jsem se pokusil o skladbu virtuózního charakteru, která by odkazovala na virtuózní salónní hudbu minulosti,*“ vysvětluje Pelikán. *„Interpreti si budou muset poradit s řadou extrémních obtíží, zejména v problematice nátiskové. Sám jsem si skladbu zkusil cvičit a je opravdu náročná,*“ glosuje.

Ve finálovém kole budou flétnisté vedle sólového koncertu za doprovodu orchestru hrát rovněž Rejchův dechový kvartet. Ten budou muset sami nastudovat s Bennewitzovým kvartetem. Vedle vlastních hráčských kvalit tak prokáží schopnost přenést vlastní hudební vizi na své spoluhráče, tedy disciplína naprosto zásadní pro hru v komorních uskupeních.

Soutěž se odehraje mezi 7. a 14. květnem 2019, finálová kola za doprovodu PKF – Prague Philharmonia a Komorního orchestru Pražských symfoniků se uskuteční ve Dvořákově síni Rudolfiny. Všechna kola jsou otevřena veřejnosti a vstupenky na ně jsou již v prodeji.

Klavírní festival Rudolfa Firkušného – ročník sedmý

Sedmý ročník Klavírního festivalu Rudolfa Firkušného přinese mezi 17. a 23. listopadem pěti prvotřídních klavíristů. Z hvězd světových pódíí se diváci mohou těšit na recitál skvělého **Jevgenije Kissina** či **Marc-André Hamelina**. Vůbec poprvé se českému publiku představí mladá italská klavíristka **Beatrice Rana**, již časopis Gramophone v lednu tohoto roku zařadil mezi pět klavíristů nové „zlaté éry“. Dle tohoto hodnocení tak stojí po boku Daniila Trifonova či Yuji Wang. Zástupcem domácí scény bude **Jan Bartoš** a milovníci jazzu se mohou těšit na ocenění ověřeného klavíristu **Aarona Diehla**, který vystoupí se svým triem.

Beatrice Rana

17. listopadu, 19.30, Rudolfinum, Dvořákova síň

Fryderyk Chopin: Etudy op. 25

Isaac Albéniz: Iberia 3. díl

Igor Stravinskij: Tři části z Petrušky

Hvězda této mladé italské klavíristky strmě stoupá. V roce 2013 si odnesla stříbrnou medaili i cenu publika z prestižní americké Van Cliburnovy soutěže. Dva roky před tím, ve věku osmnácti let, zvítězila v Montrealu. „*Jakmile vyhraje klavírní soutěž, ta opravdová teprve začíná,*“ uvedla v rozhovoru pro americký deník Star-Telegram.

Zřejmě i tyto soutěžní úspěchy způsobily, že si ji pro nahrávku Prokofjevova druhého klavírního koncertu vybral dirigent Sir Antonio Pappano. A na přání Beatrice Rany na CD dále zařadili Čajkovského slavný koncert b moll. Nahrávka se stala senzací, stejně jako její první sólové album, pro něž zvolila *Goldbergovské variace*. Ty ji přinesly ocenění časopisu Gramophone v kategorii Mladý umělec roku 2017 a pozvání ke spolupráci s předními dirigenty v těch nejprestižnějších koncertních sálech na sebe nenechala dlouho čekat. „*Beatrice Rana je pro mě zjevením, protože úroveň její hudební vyzrálosti a technické jistoty je u tak mladého člověka ohromující,*“ uvádí obdivně Pappano.

Nadšené kritiky amerických deníků dokládají, jak si Rana dokáže podmanit publiku: „*nejdokonalejší z mladých umělců,*“ hlásá deník Washington Post, „*vládne vrozenou muzikalitou,*“ doplňuje Los Angeles Times. V slavné newyorské Carnegie Hall se v druhé polovině této sezóny objevuje hned dvakrát – v březnu s recitálem a v červnu jako sólistka Prokofjevova třetího klavírního koncertu; pod taktovkou Yannicka Nézet-Séguina ji doprovodí The Philadelphia Orchestra. S dirigentem Fabiem Luisim ji pak čeká kompletní provedení Beethovenových koncertů ve švýcarském Curychu.

Pro svůj český debut zvolila repertoár, který dá vyniknout dokonalé technice a vnitřnímu náboji. Nečekejte však rozevlátou vášnivou dívku s výraznou mimikou a hrou těla. „*Pianistka pracuje s energií zejména uvnitř sebe sama,*“ charakterizuje jí publicistka Dina Šnejdarová na stránkách časopisu Harmonie.

Časopis Gramophone ji v lednu tohoto roku zařadil mezi pět klavíristů nové „zlaté éry“ a její fotografie se objevila na titulní straně. Ve výběru tak stojí po boku Daniila Trifonova, Yuji Wang, Igora Levita či Benjamin Grosvenora. „*Pokud chcete Alfreda Cortota dnešní doby, zauvažujte o Beatrice Raně a její živé nahrávce Schumannových Symfonických etud z roku 2013, kdy jí bylo pouhých dvacet let,*“ hlásá časopis Gramophone.

Marc-André Hamelin

19. listopadu, 19.30, Rudolfinum, Dvořákova síň

Alexander Skrjabin: Fantazie h moll op. 28

Sergej Prokofjev: Sarkasmy op. 17

Samuil Feinberg: Klavírní sonáta č. 3 op. 3

Franz Schubert: Klavírní sonáta č. 21 B dur D 960

Kanaďan **Marc-André Hamelin** se mezi pianisty těší výsadnímu postavení. „*Je převtělením předválečných virtuózů, kteří si komponovali vlastní kusy a notoricky známé skladby se nebáli ozdobit, aby je udělali ještě obtížnějšími,*“ napsal britský deník The Telegraph v recenzi na Hamelinův recitál v slavné londýnské Wigmore Hall. „*Podle všeho si k srdci bere Rachmaninovo doporučení, aby se klavírista při hře vyvaroval jakýchkoliv grimas. Ale přesto, jeho hra je na míle vzdálená chladnosti,*“ charakterizuje The Telegraph. Recenzenti rovněž vyzdvihují, jak v jeho podání i důvěrně známé motivy znějí svěže, jakoby na autorově rukopise právě zaschl inkoust. To vše se děje s nesmírnou přirozeností i noblesou.

„*Hamelin dokáže skvěle promyslet své programy a jeho pražský recitál je toho důkazem,*“ říká člen umělecké rady Pražského jara, klavírista Ivo Kahánek. Skrjabinova **Fantazie h moll** (1900), v jejíž bohaté harmonii se snoubí velkolepost i melancholická nostalgie, dokonale navodí atmosféru celého večera. Prokofjevovy **Sarkasmy** (1912) dají blýsknout klavíristově brilantní technice i pronikavé hudební inteligenci. **Třetí klavírní sonáta** ruského skladatele a pianisty Samuila Feinberga rokem svého vzniku (1915) navazuje na Prokofjevovu skladbu. Ovšem svým pozdně romantickým vyzněním i skutečností, že byl Feinberg nazýván Skrjabinovým dědicem, završí dokonale vypointovaný dramaturgický oblouk první poloviny recitálu.

Druhá polovina koncertu pak jako kontrapunkt nabídne Schubertovu poslední klavírní sonátu, již Hamelin nedávno natočil na CD pro vydavatelství Hyperion. Nahrávka byla nominována na album roku v prestižní kanadské soutěži Juno. Hamelin v sobě uchovává silný zážitek na koncert v roce 1997, kdy s touto sonátou sklidil ohromný úspěch. „*Chtěl jsem ji pochopitelně okamžitě natočit, s mladickou nerozvážností*“ vzpomíná Hamelin. Tomuto pokušení odolal. K jejímu natočení se odhodlal až poté, co pro Hyperion natočil přes sedm desítek nahrávek. „*Tomuto albu přikládám větší význam, než čemukoliv, co jsem dosud nahrál. Je to dáno tím, co pro mě Schubertova sonáta znamená,*“ vyjádřil se v nedávném rozhovoru. „*Často v nadsázce říkám, že bych se nezlobil, pokud bych měl až do konce svého života na každém recitálu hrát jen tuto Schubertovu sonátu,*“ glosuje Hamelin.

Jan Bartoš

21. listopadu, 19.30, Rudolfinum, Dvořákova síň

Miloslav Kabeláč: Osm preludií

Arnold Schönberg: Šest malých klavírních kusů op. 19

Ludwig van Beethoven: Klavírní sonáta č. 23 f moll op. 57 „Appassionata“

Robert Schumann: Fantasie C dur op. 17

Fryderyk Chopin: Barkarola Fis dur op. 60

„*Je jedním z mých nejpůsobivějších a nejzajímavějších mladých kolegů,*“ prohlašuje klavírista Alfred Brendel, u kterého Jan Bartoš studoval soukromě v Londýně. „*Virtuozita se v něm pojí s hlubokým*

přemýšlivým muzikantstvím.“ To potvrzuje i dirigent Jakub Hrůša: „*V jeho interpretaci se jedinečným způsobem snoubí srdce s rozumem a výsledek posluchače vždy dojde.*“

Janu Bartošovi se dostalo skvělého vzdělání – byl posledním žákem Ivana Moravce, studoval u Martina Ballýho, Miroslava Langera, celou řadu zkušeností získal také v zahraničí – vedle již zmíněného Alfreda Brendela to byla konzervatoř v Amsterdamu, byl stipendistou Manhattan School of Music v New Yorku a postgraduální studia ve Spojených státech zakončil na univerzitě v Cincinnati. Během amerických studií také zvítězil ve třech soutěžích v New Yorku a vystoupil v Carnegie Hall. Tamtéž se intenzivně věnoval komorní hudbě pod vedením Roberta Manna ze slavného smyčcového kvarteta Juilliard či Lawrence Duttona z neméně proslulého Emerson String Quartet.

V minulém roce upoutal dvojalbem s výběrem Beethovenových sonát, jež získalo nejvyšší hodnocení v časopise BBC Music: „*Jeho přístup ke klavíru je nadmíru vytříbený. Pro nádherné pojetí Arietty z opusu 111 jen stěží nacházím slova. Její poklidná krása plane zářivým plamenem, načež se odevzdává do extatického, trylky ověncového závěru.*“

Bartošova předchozí nahrávka s mozartovským repertoárem, kterou natočil s Jiřím Bělohlávkem a Českou filharmonií, byla významným americkým kritikem Bernardem Jacobsonem zařazena mezi „Best of 2017“ na serveru Seen and Heard International. Vlastně všechna jeho dosavadní tři alba získala uznání domácí i zahraniční kritiky – za všechny jmenujme časopis BBC Music, Gramophone, The Sunday Times, Fanfare.

Pro svůj recitál zvolil dokonale promyšlený dialog klasický děl klavírní literatury s moderními skvosty. „*Miloslav Kabeláč patří k osobnostem, které bychom si v souvislosti s třicátým výročím od sametové revoluce měli intenzivně připomínat,*“ míní Bartoš. „*I když svou originální hudbu tvořil pod neustálým tlakem, nejdříve v sevření nacistického a později komunistického režimu, nikdy nepřistoupil na umělecké i lidské kompromisy. Jeho Osm preludií patří k tomu nejlepšímu, co u nás ve 20. století vzniklo.*“ Za klenot moderní hudby Bartoš považuje i **Šest malých klavírních kusů** Arnolda Schönberga. „*V jejich zhuštěné a čisté formě se zrcadlí nekompromisní osobnost jejich tvůrce. Schönberg v této skladbě dokázal spoutat mocný výraz do několika málo taktů. Po obrovských klenbách romantiků přichází s revolucí, kdy exponuje jednotlivý tón jako základní stavební kámen své hudby.*“ Podobný druh koncentrovanosti nalézáme již u Beethovena. Jeho **Appassionata** je vystavěna z materiálu, jenž nás často překvapí svou jednoduchostí až strohostí. „*Avšak Beethoven z něj vytváří ohromující architekturu a dramatický oblouk,*“ zdůrazňuje klavírista. Ani **Fantasia C dur** Roberta Schumanna není vybrána náhodně. Schumann ji koncipoval jako poctu Beethovenovi, je proto plná citací jeho skladeb. „*Vždy mě mrzelo, že Schumann upustil od původních názvů vět, které přesně vystihovaly jejich charakter – Ruiny, Vítězný oblouk, Souhvězdí.*“ Stejně jako Schumann v poslední meditativní větě vytváří iluzi hvězdného nebe, je i Chopinova **Barkarola** dílem vzácné imaginace. V jednom ze svých posledních děl Chopin dokázal vytvořit sugestivní obraz Benátek, aniž by kdy toto město na laguně navštívil.

Firkušného festival každoročně vedle zahraničních pianistů zařazuje také reprezentanta české scény. Pro Jana Bartoše se tak tento koncert může stát milníkem v jeho umělecké dráze. „*Ve svých myšlenkách se nezabývám úspěchem nebo úvahami o kariéře. Usiluji o dokonalost, ale nikoliv abych byl úspěšným, ale pravdivým. Hudbu považuji za životní cestu,*“ uvedl pro Českou televizi. Nejenom svými výkony na koncertních pódiiích, ale i rozhovory dává tušit osobnostní vyzrálou. Svým krédem „být služebníkem hudby“ tak ostatně navazuje na osobnosti, které ho hluboce ovlivnily – Ivana Moravce či Alfreda Brendela.

Aaron Diehl Trio

22. listopadu, 19.30, Divadlo ABC

Pianista Aaron Diehl se navzdory mladému věku v uplynulých patnácti letech nesmazatelně vepsal do povědomí milovníků jazzu. Šíře jeho talentu mu umožňuje skvěle interpretovat jazz raný i „třetí proud“ poloviny 20. století. Lákají jej rovněž průniky s klasickou hudbou – za doprovodu filharmoniků z New Yorku či Los Angeles uvedl *Klavírní koncert F dur* George Gershwin. *„Diehl prokázal, s jakou brilancí dokáže zahrát lisztovské běhy či oktávy,“* poznamenal kritik The New York Times. *„Obzvláště působivé byly bluesové části. Diehl do skladby dokonce včlenil několik improvizčních pasáží. Domnívám se, že by jimi byl Gershwin skutečně ohromen,“* pokračuje.

Diehl také spolupracuje s živoucími legendami – na poli jazzu jmenujme Bennyho Golsona, z žijících klasiků pak Philipa Glasse.

Kritici z The New York Times vyzdvihují jeho *„melodickou přesnost, harmonickou erudici i vytříbenou umírněnost.“* Diehlova vystoupení jsou promyšlena do nejmenších detailů. S osobitostí sobě vlastní se pouští do objevování nových hudebních světů, často je průkopníkem určujícím trendy. V jeho hudební řeči se přirozeně mísí tradice s moderními pohledy.

Jevgenij Kissin

23. listopadu, 19.30, Rudolfinum, Dvořákova síň

Ludwig van Beethoven:

Klavírní sonáta č. 8 c moll op. 13 „Patetická“

Variace a fuga Es dur op. 35 „Eroica“

Klavírní sonáta č. 17 d moll op. 31/2 „Bouře“

Klavírní sonáta č. 21 C dur op. 53 „Valdštejnská“

Slovo virtuóz čteme v charakteristikách celé řady sólistů. Ovšem **Jevgenij Kissin** je fenoménem, který překračuje veškerá běžná měřítka. Jeho virtuosita se však neomezuje na soubor technických schopností. Kissin je básníkem – a to nejenom klavíru, ale i literárním.

„Aby někdo zahrál čtyři náročné kusy a současně přednesl třináct básní v jidiš, vše z paměti, vše na stejné mistrovské úrovni, to je virtuosita zcela jiné úrovně,“ zhodnotil deník The Washington Post Kissinovo neobvyklé vystoupení, které se před pěti lety odehrálo v Kennedyho centru. *„Přála bych si, aby Kissin byl příkladem pro další hvězdné umělce v tom, jak dokáže vykročit ze zaběhnutých mantinelů všednosti, a to ke všemu s takovou měrou upřímnosti, důstojnosti a síly,“* dodává recenzentka, která rovněž podtrhuje básnivost coby důležitou vlastnost Kissinovy osobnosti. *„Hudba je intimní, ale v našich zdobených koncertních sálech na to často zapomínáme. Poezie je možná ještě intimnější, proto se s ní málokdy setkáme v sálech pro dva tisíce lidí. Slyšet obojí společně, a to vše bez přetvářky, ale s bezelstnou přímostí, zasáhlo všechny přítomné v sále.“*

Provázanost literatury a Kissinovy interpretace vystihuje rozhovor, jenž se uskutečnil v rámci Rubinsteinovy klavírní soutěže. Klavírista Arie Vardi se mu svěřil, jak kdysi obdivně poslouchal nahrávku Chopinova klavírního koncertu, kterou Kissin pořídil ve věku pouhých třinácti let. Byl ohromen emoční vyspělostí jeho hry. *„V mé hře se pravděpodobně odrážely všechny ty knihy, které jsem přečetl,“* odpověděl mu jednoduše Kissin.

Je pianistou, který vždy dokázal strhnout publikum. Za příklad dejme jeho koncert v roce 1997 v rámci BBC Proms. Bylo to poprvé ve více než stoleté historii festivalu, kdy se organizátoři rozhodli uspořádat recitál v Royal Albert Hall, kde se jinak konají pouze velké orchestrální či oratorní koncerty. Sázka na Kissina se vyplatila. Nejenom, že se na koncert prodalo více vstupenek, než kdy předtím (v sále bylo na šest tisíc diváků), publikum si potleskem vyžádalo sérii sedmi předavků.

Na internetu naleznete celou řadu pozoruhodného videomateriálu – záznamy jeho koncertů, rozhovory, dokumentární portréty. Jedno z videí zachycuje Kissinovu besedu se studenty na univerzitě v Záhřebu. „*Jak vypadá Vaše každodenní rutina?*“ ptá se obligátně jeden z pedagogů. Kissin svraští pohled, „*nemám žádnou takovou rutinu*“. Pedagog neustupuje a svůj dotaz invenčně rozšíří: „*kolik hodin cvičíte – dvě, tři, čtyři, ...?*“ Kissinův údiv se jen prohloubí a znovu zopakuje: „*hraní pro mě není rutina. Každý den je jiný.*“ Tato scéna vlastně velmi příhodně vystihuje podstatu Kissinova vztahu k hudbě. Ten je ostatně trefně obsažen v názvu velkého dokumentárního portrétu z roku 1998 – jmenuje se *Dar hudby*.

Jevgenij Kissin byl obdarován velkým talentem, jenž byl v raném věku rozpoznán rodiči a po několik desetiletí rozvíjen pod vedením jediné pedagožky – Anny Pavlovny Kantor, která působila na elitní moskevské hudební škole – Institutu Gněsinových. „*Stal jsem se slavným velmi brzy. A oni si uvědomovali, jak by dítě za takové situace mělo být vedeno. Neustále mě kritizovali. Když se ohlédnu zpětně, bylo to správné,*“ vzpomíná Kissin.

Dnes odehraje na šedesát koncertů ročně, nic neponechává náhodě, stále se řídí mottem, které zaznívá v mnoha jeho odpovědích: „*vždy dokonale připraven.*“

Kissin cítí silné pouto k Beethovenově hudbě. Před dvěma lety vyšlo u Deutsche Grammophon oceňované dvojalbum s výběrem jeho sonát. „*Beethovenova hudba více než kterákoliv jiná posiluje v touze žít a bojovat se všemi těžkostmi a utrpením,*“ vyzdvihuje Kissin.

Beethoven byl s Českem poměrně silně spjat, zvláště pak s lázněmi v Teplicích. Setkal se tam s osudovou láskou, v dopisech označovanou jako „*nesmrtelnou milenkou*“, ale též osobně poznal J. W. Goetha.

Na pražském recitálu uslyšíme také Beethovenovy *Variace a fugu op. 35*. Zpracovávají stejné téma, jako jeho třetí symfonie (ač byly napsány dříve). Proto se někdy nazývají *Variacemi na téma z Eroiky*. Mezi hudebními milovníky je dobře znám příběh, kterak Beethoven nejprve svou třetí symfonii dedikoval Napoleonovi. Avšak poté, co se Napoleon prohlásil císařem, svou dedikaci přeškrtnal a nahradil věnováním „*památce hrdinů*“. Když si přečteme podtituly skladeb uváděných v tomto recitálu – *Eroica, Valdštejn, Bouře, Patetická* – rýsuje se v pozadí jednotící linka. Ostatně, v rozhovoru, který Kissin poskytl u příležitosti uvedení beethovenovského dvojalba, klavírista cituje Goetha: „*Jen ti jsou hodni života a svobody, kdo denně za ně bojuje.*“

Jako perličku na závěr zmiňme, že i Kissin je významně, snad i osudově spjat s Prahou. Před dvěma lety se zde oženil. S Arménkou, kterou zná od dětství – jejich matky totiž učily hru na klavír ve stejné škole. A tak i Kissin dnes může Prahu nazývat svým domovem.

Propagační fotografie

<https://flic.kr/s/aHskT625aq>

Nový dramaturg Pražského jara

Novým dramaturgem Pražského jara byl z iniciativy managementu festivalu a jeho umělecké rady jmenován **Josef Třeštík**.

„Příchod Josefa Třeštíka na pozici dramaturga znamená posílení Pražského jara o inspirativní a v dané oblasti zkušenou osobnost. Obnovení pozice dramaturga je součástí záměru managementu a umělecké rady určit jasnou programovou linii festivalu pro třetí dekádu 21. století, jejíž přesnou podobu bude mít Josef Třeštík na starosti,“ říká ředitel festivalu Roman Bělor.

„Josef Třeštík ve své dosavadní dramaturgické práci prokázal mimořádné schopnosti. Jeho myšlenky a koncepce jsou inspirující, zakotvené v hluboké znalosti hudební kultury. Těším se, že Pražskému jaru přinese pozoruhodné podněty,“ uvádí dirigent Jakub Hruša, člen nové umělecké rady festivalu.

Připomeňme, že v červnu minulého roku byla ustanovena umělecká rada festivalu v novém složení. Bezprostředně po prvním zasedání se naplno rozběhly přípravy Pražského jara 2021, které bude prvním ročníkem, jehož program vzniká zcela v gesci nové umělecké rady. Rovněž mandát Josefa Třeštíka počíná Pražským jarem 2021, souběžně bude působit jako dramaturg Symfonického orchestru Českého rozhlasu.

„Mám obrovskou radost, že budu mít možnost formovat dramaturgii největšího domácího hudebního festivalu. Současně ale cítím velkou odpovědnost. Pražské jaro má nesmírně bohatou tradici, které by se nemělo zpronevřit. Můžeme z ní čerpat, ale neměla by festival svazovat a bránit mu, aby se ve 21. století svobodně rozvíjel dál,“ říká Třeštík ke svému jmenování.

Josef Třeštík působí od roku 2015 jako dramaturg Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Tuto pozici bude zastávat souběžně s působností na Pražském jaru. Od roku 2018 má ve funkci hlavního hudebního dramaturga Českého rozhlasu na starosti také dramaturgii hudební prvovýroby, tedy studiového natáčení a výběr koncertů natáčených Českým rozhlasem. V minulém roce se podílel na organizaci a byl členem poroty druhého ročníku skladatelské soutěže pořádané Českou filharmonií. Od roku 2015 je dramaturgem festivalu soudobé hudby Contempuls.

S hudbou začínal, když jej na klavír soukromě učila Eliška Kleinová, sestra skladatele Gideona Kleina. Absolvoval třídu s hudebním zaměřením Gymnázia Jana Nerudy. Vystudoval skladbu na pražské HAMU a Royal College of Music v Londýně. Byl soukromým žákem Louise Andriessena v Amsterdamu.

Coby dramaturg Symfonického orchestru Českého rozhlasu se stále aktivně podílí na nové profilaci tělesa, výběru hostujících sólistů a zadávání tvůrčích objednávek současným hudebním skladatelům. Stál u příchodu Alexandra Liebreicha, jenž je od sezony 2018/19 šéfdirigentem orchestru.

Členy umělecké rady Pražského jara jsou tyto osobnosti (v abecedním pořadí): dirigenti **Tomáš Hanus** a **Jakub Hruša**, skladatel a dirigent **Marko Ivanović**, klavírista **Ivo Kahánek**, violoncellista **Michal Kaňka**, basbarytonista **Adam Plachetka**, odbornice na poučenou interpretaci staré hudby flétnistka **Jana Semerádová** a skladatel **Miroslav Srnka**. Zahraničním členem je houslista **Clemens Hellsberg**, emeritní ředitel Vídeňských filharmonií.

Foto Josef Třeštík © Vojtěch Havlík

<https://flic.kr/p/T7jdvQ>

Partneři Pražského jara

Nejdůležitějším podporovatelem Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro je tradičně **Ministerstvo kultury České republiky**. Festival se uskuteční i za významné a postupně se zvyšující podpory **Hlavního města Prahy, které přispělo do festivalového rozpočtu částkou 11,3 milióny korun**.

Pozici Partnera festivalu zastává akciová společnost **innogy Česká republika**, která s Pražským jarem spolupracuje již dlouhou řadu let. Podílí se nejen na podpoře samotného festivalu, ale i na jeho mimořádných projektech.

Druhým rokem je partnerem festivalu společnost **Mastercard** – nejvýznamnější poskytovatel služeb v oblasti univerzálních platebních řešení. Vedle sponzoringu společnost svými technologiemi umožnila zkvalitnit divácký komfort v oblasti občerstvení a dostupnosti tištěných programů.

Česká televize je Generálním mediálním partnerem festivalu, **Český rozhlas** zastává pozici Hlavního mediálního partnera. Mediálním partnerem v oblasti tištěných a on-line médií je společnost **Economia, a.s.**, vydavatel **Hospodářských novin** a provozovatel portálů **iHNed.cz** a **aktualne.cz**.

Partnerem koncertu Orquestra de Cadaqués 30. května 2019 v Rudolfinu bude dlouholetý sponzor festivalu – stavební společnost **Subterra, a. s.**

Partnerem druhého zahajovacího koncertu Bambereských symfoniků 13. května 2019 v Obecním domě bude spolu s **Mastercard** také bankovní dům **UniCredit Bank**.

„CETIN i v roce 2019 pokračuje ve své podpoře Pražského jara a bude i nadále technologickým partnerem přímého přenosu zahajovacího koncertu festivalu v parku Kampa. Těšíme se na všechny zájemce o klasickou hudbu, kteří, jak věříme, již open air přenos vnímají jako trvalou součást festivalu,“ říká Martin Vlček, předseda představenstva společnosti Česká telekomunikační infrastruktura.

Oficiálním automobilem Pražského jara je **Mercedes-Benz Česká republika s.r.o.**

Zdárně pokračuje i spolupráce s **InterContinental Prague**, který je oficiálním hotelem Pražského jara. Hotel je rovněž partnerem koncertu Les Arts Florissants.

Zvláštní poděkování patří klubu **Přátel Pražského jara**, který sdružuje individuální dárce a fanoušky festivalu.

Pražské jaro velmi **děkuje všem svým partnerům a dárcům** za spolupráci a podporu v dalším ročníku. Jsme přesvědčeni, že tato spolupráce je přínosem pro všechny zúčastněné a přispívá ke zkvalitňování kulturního života v České republice i k šíření jejího dobrého jména v zahraničí.

Pražské jaro 2019 – album propagačních fotografií

Kredit jednotlivých fotografů naleznete u fotografií. Prosíme o důsledné užívání.

<https://flic.kr/s/aHsmvQ6xt6>

Pražské jaro 2019 – vizuální prezentace

© Pražské jaro – Dynamo Design

<https://flic.kr/s/aHskJjbuFp>

Kontakt

Pavel Trojan Jr.

tiskový mluvčí

tel. 257 311 923

email: trojan@festival.cz